

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi részére vonatkozó közlemények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek, hirdetések, hirdetés-díjak és reclamatiók küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGETES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébet tér 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — **Hirdetési díjak:** Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kinestári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyilttér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással, vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza!**Békésmegye állandó bizottmányának közgyűlése.**

Dec. 11, 12, 13 és 14-ik napján.
(Folytatás és vége.)

A vallás- és közoktatási minister úr, a magyar-és erdélyországi autonom hittörvényű izraelita hitfelekezet szervező alapszabályait megküldi. — Meghirdetés végett mindnyája főszolgabíráknak kiadatik.

A közmunka- és közlekedési ministerium, a vas-pálya üzleti rendszabályok második részének szigorú érvényre emelését rendeli. — Habár a megye területén két különböző vasuti vonal megyen is keresztül és a vasuti üzletrendszabályok megsértéséből eredő s a járókelők személybiztonságát veszélyeztetett eset magát ez ideig elő nem adta, — mindazonáltal tekintve, hogy a vasuti közlekedés biztonsága nem csak az érdekelt vasuti társulatok, hanem főleg a nagy közönség érdeke is: a vasuti üzletrendszabályoknak a ministeri rendeletben kiírt része a járásbeli főszolgabírák útján annyival inkább meghirdetendőnek találattik, minthogy az a közönség körében kevésbé ismert.

Indítványba hozatik, hogy a nagy forgalmú b.

csabai indóház külső pálya udvarának s a várótermeknek kibővítettése iránt az illető vasuti igazgatóságok kerestessenek meg. — Ez indítvány köz-helyesléssel fogadtatik s ehhez képest megbízatik a megye első alispánja, hogy az illető tiszavideki és alföldi vasutársulatok igazgatóságait, a b.-csabai indóház külső udvarának és várótermének a célnak megfelelő kibővítettése és az ottani vasuti forgalomhoz mért helyrehozása iránt mielőbb teendő intézkedés végett keresse meg.

A jegyzői tisztség bemutatja a megye főorvosának a közegészségügyről s a megtartott gyógyszer-tári vizsgálatokról szóló jelentését. — E jelentés az új megyei bizottság elé lesz terjesztendő.

A törvényhatósági levelezések tárgyalása következtében be: a beérkezett illető levelek, mint a melyek többnyire sajátérdekű dolgok körül forognak — tudomásul vétetnek.

Olvastatik a p.-szent-tomjai közbirtokosság kérvénye, melyben a Mezőtúrtól Orosházáig tervezett új vasut létesítésére szükséges földterületek kiszájtási árának a közbirtokosság által lett felajánlását megerősíteni kéri. — A megye örömmel értesül arról, hogy a tervezetben lévő vasuti vonal lé-

tesülése felé közeledvén, ez által egy újabb, a megye anyagi érdekeire nézve előnyös közlekedési eszköz van kilátásba helyezve; minélfogva a kérelem méltányoltatik s a közbirtokosság ténye helyeseltetik s megerősítetik.

Kajdacs Antal, a megtartott országos rendőri congressus elnöke, ezen congressusnak a hazai rendőrség szervezésére vonatkozó emlékiratát megküldi. — A levéltárba tétetik.

Aschermann Ferencz a szegedi új honvédkerület parancsnokává lett kinevezését tudatja. — A megye közönsége őszinte örömmel üdvözlö a felolvasott levélben kifejezett hazafias elveket, s a maga részéről is kijelenteni kívánja, hogy a mennyire áti annak szükségességét, miszerint a honvédelem tagjai és a haza többi polgárai között állandó barátságos egyetértés uralkodjék minden időben, ép oly kész a maga részéről is e hazafias frigy létesítésére és hovatovább fejlesztésére, teljes hozzájárulásával hatni. Megbízta egyttal első alispánját, hogy barátságos érzületeiről a szegedi honvédkerület parancsnokát külön levélben is értesitse.

Az aradi g. n. e. püspök, az e negyedbeli g. n. e. papok és tanítók községi adója elengedése tár-

T Á R C A**Hoványi Ferenc élete.**

Részvétellel olvasom a lapokban, hogy a nagy-váradai káptalan egyik jeles tagja, a magyar Sion egyik disze, *Hoványi Ferenc* dec. 11-én jobblétre szenderült. A „Békés”-nek más vallásfelekezetű t. olvasói sem fogják talán irigyelni azon tért, melyet e férfiu emlékének szenteltek.

Hoványi Ferenc, kinek atyja, János, molnár volt 1816-ban ápril 2-án született, biharvármegyei K-Tarjánban. Tanulmányait a nagy-váradai gymnasiumban kezdé (1824.) s itt 4 osztályt sikerrel végzván, a szónoklati s költészeti osztályok látogatására 1829-ben Temesvárra ment. Itt tanult meg németül. Bölcsészeti tanulmányait Nagy-Váradon végezte, hova 1831-ben tért vissza. A következő évben papnövendék lett s Lajcsák Ferenc váradai püspök, ki nem közönséges tehetségét fölismerve, a bécsi Pazmaneumban taníttatta. Mint ilyen, Pesten már bölcsészett — s Bécsben hittudor lett. *) 1836-ban ismét Nagy-Váradon találjuk, hola papnövendé tanulmányi főnöke, a székes-egyház egyik hitszónoka, s az úgy nevezett „vallásos-gyermekek iskolája”-ban hittanító iett. — Aldiaconus 1836. dec. 30. diaconus a következő év apriljának 22 ke óta; s bár a pappá-szenteltetés törvényes korát nem érte el: már 1834. október 4. áldozóvá avatattott. — Ezután egyházmegyei igató, szentszéki jegyző, majd (1840.) Lajcsák püspök titkára lett. Mint ilyen, nemcsak a székesegyházban, hanem a nagy-váradai Teleky (az előtt német-) utcai templomban is szónokolt vasárnaponként. — Le-

mondván Lajcsák püsköki székeről, öt b. Bémer László, utódja a püspökségben, szintén titkárává s e mellett szent-széki ülnökké nevezte, 1843-ban pedig neki ajándékozta a várad-velencei plébános-ságot s a körös-völgyi kerület helyettes alesperességét. 1844. augusztus 16. Szilágyi-Somlyóra távozott, hogy mint az ottani hitközség lelkésze s a gymnasium felügyelője működjék; ez állomását 1847-ig megtartá. 1845-ben a „Religio s Nevelés” című egyházi irodalmi lapban közölt egy cikksorozatot; „A lelkipásztor terhei s vigasztalásai” mely horvátra is lefordítottat a zágrábi papok által. A leány gyermekek elhagyott nevelését tehetségéhez mérten emelendő, Sz.-Somlyón számukra tanodát építtetett, melyet csak 1853-ban fejezett be. — 1847-ben a király a pesti egyetembe hittanárrá nevezte ki s ő székét a II. félévben foglalta el; de már ez évben elhagyá ez állomását is, hogy átvegye most uralkodó királyunk s testvéreinek neveltetését a magyar nyelvben. Mint ilyen elvonultan élt a bécsi kapucinus-zárdában. Ez időben utazta be Német- s Olaszországot s tapasztalatait 2 kötetnyi munkában örökölte meg.

1849-ben nagy-váradai kanonokká neveztetett, 5 évvel utóbb pedig a római pápa házi praelátusává, 1858-ban a magyar-tudós-társaság tiszteleti tagjává választotta. Elettét csendesen folytatta Nagy-Váradon, melyet csak 1856-ban Keleten tett utazása szakasztott meg rövid időre. E vándorlást is leirta, mert — ugymond — szeretne ártatlan utazási vágyat ébreszteni honfiában azon érdekes zarándoklat iránt melyet magára nézve lelkileg, testileg üdvösnek talált. — Meghalt 1871. december 11.

Legyen szabad röviden szólanom még irodalmi működéséről. Verses és prózai dolgokat mint papnövendék között (1832—1836.) a bécsi „Sokfélé”-ben. Mint hitszónok, csak keveset adott ki beszédeiből. Főlemlitem ezek közül: 1) „Az ur háza a

mi üdvösségünk hajléka” (Tartá a kapucinusok váradai templomában, midőn az az 1836. jun. 21-ki tűzvész után 1838. máj. 20. ujra fölszenteltetett.) 2) „A szerzetes élet hasznos és üdvös volta” (a várad-olaszi apácateplomban, 1838. nov. 22.) 3) „Isten iránti hűség legszebb katonai disz.” (várad-i vártemplomban, a 37. magyar gyalogezred alapítása 100-ik évfordulóján, 1841. sept. 8.) 4) „A vallás tökéletesítése”. (Derecskén, 1842. jul. 29) stb. 1847-ben jelent meg (Budán) „Könyvnelküli katekizmus.”

1851-ben „Olasz utja” (Bécs.) 2 kötetben.

1853—55-ben „Felsőbb catholicismus elemei”. 4 kötetben. (Bécs.) Voltak, kik azt állíták, hogy „ily jeles vallás-vitázó magyarmű Pázmány óta nem jelent meg.”

1854-ben *Örömdalt irt* a király s királyné házassága örömére.

1857-ben „Néhány hét a szent-földön.” (Bécs.) „Hoványi műveit — mondja egyik bírálója — tiszta, erélyes irmodor, magával ragadó dialectica s roppant ismeretgazdagság jellemzik.”

S ezzel azt hiszem, befejezhetem e pár sort, a hogy kisebb művei nem említésével nagyobb hibát vélnék elkövetni! **

Pest, 1871. dec. 11.

M. S.

Egyveleg.

(S) **Két adoma Schiller ifjú korából. I.** Azon hadi nevelő intézetben, melynek a német költői lángész is növendéke volt, azon rendelet volt kiadva, hogy az ifjak hétköznap 4, vasárnap pedig csak 3 mellény gombot kapcsoljanak

** Más forráson nem igen levén kéznél: az életrajzi adatok közlésében főleg Danielik J. „Magyar Irók” című, különben erős pártszínezetű s Pesten, 1856. kiadott könyvét követtem.

* Ekkor tulajdonképen csak 2 szigorlatot tett s így hittudori koszorut csak 1839. nyert, midőn a hátralevő 2 vizsgálatot is dicséretesen kiállotta.

gyában, közbenjárásra kéri a megyét. — A megye nem óhajtván az egyházi belügyekbe semminemű befolyást sem gyakorolni, a püspök urnak levelét egyszerűen tudomásul venni határozza.

Justh István b. tag következő indítványt tesz: Tekintettel arra, hogy a jelen közgyűlés a mostani megye legutolsó közgyűlése, s hogy ezzel egy a jelenlegi megyei bizottság, mint a tisztviselők mandatumai is lejár; tekintettel arra, miszerint a megye eddigi tisztviselői szolgálatban töltött idejük alatt úgy a megye érdekei, valamint általában hivatali kötelemük teljesítése körül kifejtett szorgalmuk és buzgalmukért, a megye közönségének elismerését teljes mérvben kiérdemelték: ennél fogva a lelépő tisztviselők ezen magatartásáért jegyzőkönyvileg is elismerés fejeztessék ki. — Az indítvány közhelyességgel fogadtatik, s a lelépendő tisztviselőknek az elismerés kifejezése jegyzőkönyvbe foglaltatni határozatlik.

Országgyűlés.

Dec. 21-én. A múlt ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül hitelesítették. Több rendbeli felirat tudomásul vétele után következik az 1872. jan. és febr. havában viselendő közterhekről és fedezendő államkiadásokról szóló törvényjavaslat harmadszori felolvasása, illetőleg végleges megszavazása. A főrendekhez fog átküldetni alkotmányos tárgyalás végett. — Következik a napirend: a központi bizottság jelentésének tárgyalása a pénzügyi birói hatóságoknak egyes törvényszékekre ruházásáról és a pénzügyi főtörvényszék ideiglenes fentartásáról. Végül következett a közoktatási minister költségvetése tárgyalásának folytatása.

Külföld.

A francia nemzetgyűlésben az orleansi hercegek helyeiket a jobb középben elfoglalták. Presente törvényjavaslatot terjesztett be, a lázadásban résztvevő egyének szabadra bocsátása iránt, kik altisztinél magasabb rangot nem viselnek és közönséges büntetést nem vádoltatnak. A nemzetgyűlés elhatározta a pénzügyi előterjesztvények közül legelőbb a jövedelmi adót venni ta-

be, így annál jobban begyezkedhetvén ünnepnapokon az akkor nagy szerepet játszó mellfodor -sapódi). A hetykébb ifjak gyakran megtették, hogy köznapon is csak 3 gombot kapcsolnak be, a miért egyizben Schiller szomszédját megfedvén kapitánya, azzal mentegetődzött az ifju, hogy magától pattant ki a gomb. Nem sokára történt, hogy Schiller valami költeménnyel lévén elméjében elfoglaltva, kisebb gondja is nagyobb volt az öltözködési szabálynál, s vasárnapi napon végig begombolt mellénnyel rukkolt ki. „Hát ön nem tudja a parancsot Schiller?” — mordult reá a kapitány. „Bocsánatot kérek — válaszolt az ifju költő — maguktól pattogtak be gombjaim.”

II. Ugyanazon intézetben a „Haramiak” című szindarab valamely részét olvasta fel Schiller sorsosinak, a mi kissé zajosan menvén végbe, belép a kapitány s megfeddi a lármás mulatozókat. Még alig huzta ki lábát, Schiller a félbenszakítás által felingerülve oly hangosan mondá, hogy meghallhatá a százados e szavakat: „Ilyen kapitányt sárgarépából is faragok.” — Másnap kiállítják az ifjakat; megjelen maga a herceg, és komoran föl szólítván Schillert ilyen szavakat intéz hozzá: „Ön tegnap azt mondá, hogy sárgarépából is farag magának kapitányt.” — „Nem tagadhatom magasságod előtt,” — monda lesütött szemekkel az ifju. „Hozzátok hát elő az a sárgarépát” parancsolá a herceg, s azonnal markába nyomtak az ifju költőnek egy roppant murkot és kést, a ki fülüg pírulva pillanatnyi szünet után teljes megadással hozzá fogott a munkához. A herceg csak néz, csak néz, egyszer megszólal: „az ördögbe bizony még megérjük, hogy csakugyan kifaragja.”... — S ezzel vége lett az executiónak.

nácskozás alá. — A francia nemzetgyűlésben Duval interpellatiót intézett a kormányhoz, hogy Rane a commune volt tagja ne üldöztesse: a nemzetgyűlés a kormány által helyeselt napirendet fogadta el. — A bizottsági ülésben 18 képviselő a nemzetgyűlésnek Párisba való visszatérése ellen szavazott, s csak 12 szavazott a kormány javaslata mellett, Giraud képviselő azt jegyezte meg, hogy a fegyvertelen Páris sokkal veszélyesebb, mint az előbbi, mert a fegyvertelen tüntetéseket nehéz megakadályozni; ezt a kormány is érzi, mert még mindig késik az ostromállapot megszüntetése.

Az olasz ministeriumban legközelebb fog tárgyalás alá kerülni a vallási testületek megszüntetését elrendelő törvényjavaslat. A római s nápolyi vidéken, a papok élénken izgatnak azon hirrel, hogy legközelebb keresztes háboru fog kitörni, hogy a katonakötelezettek szokásra bírják. Róma megerősítési munkálatai március elején fognak megkezdetni.

Mexikóból érkezett hírek szerint Juarez márcziusig korlátlan hatalommal ruházta fel a congressus által, hogy a felkelést erőlyesen elnyomja; küldetésének sikere azonban igen kétes.

Legujabbak.

A esákovai kerületben dec. 21 én Missits ellenében gróf Karácsonyi Guido nagy többséggel képviselőnek megválasztották.

Bécs, dec. 21. A „N. fr. Presse” írja: A reichsráth még szombaton, e hó 30-án az adónak 3 óra való továbbszedését fogja megszavazni és aztán jan. 9-ig elnapolja magát.

Linz, dec. 21. A landtag végrehajtá a reichsráthba való választásokat; a megválasztottak közt van Lasser minister is.

Berlin, dec. 21. A lefolyt háboruban használt vasut-vaggonok használatáért járó kárpótlások ügyében tartott értekezlet bevégeződött. Az osztrák vaspályák követeléseit általában elfogadtatták. — A Pétervár és Kopenhága közt folytatott élénk diplomáciai közlekedésről szóló hír megvalósul; az orosz fejedelmi trón utóda a dán udvarhoz váratik.

Szent-Pétervár, dec. 21. Oubril, az eddigi orosz berlini követ rendkívüli meghatalmazott nagykövetté neveztetett ki. — Ujévtől fogva az orosz nyelv tanítása a lengyel királyság iskoláiban kötelezett.

Madrid, dec. 21. Az új kabinet végleg Sagasta elnöksége alatt alkotott meg.

Elvből.

Szarvas, dec. 17-én

Élénk vitatárgyul szolgál nálunk a múlt hó 5-én megejtett szarvasi papválasztás, s bár a lelkesi tisztség a napokban a megválasztott s ezuttal más bevezetett lelkész által betöltetett, a vitatkozás folyvást tartanak még a felett, valjon a választás megfelelt e minden tekintetben az autonomia s a törvény kellékeinek?

E nyilvános elemzésnél előbbi kérdésre, nem lehet nem tagadólagos választ adni, melynél főleg a gyülekezetnek október 8-ik kollektív szavazata ad felvilágosítást. — Igaz ugyan, hogy az egyházi pártviszálynál a felzaklatott szenvedély a személyeskedésnek a böszültségig engedett tért s néhány pernyi időköz elég volt arra, hogy a barát mint ellenség fenyegetett, mindenütt a legnagyobb zavar s a békére a remény csak szakadékonnyal szálakon nyújtott biztosítékot; igaz ugyan, hogy az ámitások s ehhez hasonló üzemek a társadalmi életet napról napra elkeserítőbbé tették, melyeken a jólét, demokratikus elvek s a rászédett nép jogainak védelme külmázként fityegett, míg a háttérből a legborzasztóbb számítás, vagy személyeskedés ritt ki s hogy a kollektív szavazat ezen ámitások eredményeül volt tekinthető; de azt sem lehet tagadni, hogy a nép — bár a jelölés a törvényes uton legnemesebb szándékkal eszközöltetett — nem volt elégedetlen jelöltjeivel.

Az autonomikus egyház, midőn papjelöltjeivel elégedetlen, a folytatólagos jelölésre gyakorolhatja ajánlati jogát s ez ajánlat, az önkormányzattal egybehangzólag — ha személy ellen kifogások nincsenek — kihallgattatik. — Ezen körülmények közt szent kötelesség lett volna a nép jogát, az ajánlatot érvényesíteni, s nem gyanut kelteni az iránt, mintha az autonomia büszkesége, maga az önkormányzat obliteráltatnék. — A választásra vonatkozó eredmény úgy is a mostani lett volna, mert sem a játékos üzők ingerkedéseitől, sem pedig az egyház kebelében kegyelemből türt megválasztásától tartani nem lehetett. — S míg egyrészt az autonomia obliteráltatásával az érvényre jutott — jelöltkeli — elégedetlenségnél a jogi hatáskör elé torlaszok gördítettek, addig a népbizalmával illetéktelenül sáfarkodók működései ellen — dacára az erkölcsi veszteségnek — intézkedések a kellő időben, mert a tanácsos a jogos elé helyeztetvén, nem tétettek. — A béke szem előtt tartásánál gyakran történik ez így s mindig tévesen, mert a szigorú joggyakorlat nem egyszer érint ugyan kellemetlenül, de a kifolyó kellemetlenségek folytán, utal a viszonyok, műveltség s a kor kívánalmához képest a törvények módosítása s azoknak tiszteletben tartására. — Hasonló eljárásnak tekinthető a múlt hó 5-én megejtett papválasztás is, melynél a gyülekezetnek fentebb említett kollektív szavazata ellen bár óvások nem tétettek, a választás mellett küzdők, mint kissébbesben maradtak mégis keresztülvitték azt a névszerinti szavazattal, mely szavazatot az eljett törvényes kellékek keresése tett szükségessé. — A szavazatszedő hármass bizottság munkálataiból az derült ki, hogy működése felesleges, s nemkülönben az is, mi a szavazat előtt is ismeretes volt, t. i. az: hogy a választást sürgetők abszolút többsége az egy személyben helyezett bizalommal egy nevet hangoztat ajkain s épen ez intézkedések adnak tanúságot arról, hogy a választás, sem az autonomia, sem a törvény kellékeinek nem felelt meg.

Nem pártból, vagy a választásra vonatkozó eredmény rosszalásáról van itt szó, de az elvűség tekintetéből a jogi hatáskör minden körülmények között igényelt védelméről s a tanácsoknak oly cselekedni helytelenségéről, hol a jog gyakorlata melőzhetlen; mert az ily eljárásoknál támadt sebek javulás esetén is működést gátló hozsugort eredményeznek, hiszen a választásra vonatkozó eredmény kívánatos volt s ezuttal a jólét és hatalom érdekében üdvözöljük a megválasztottat s óhajtuk ha Ádámunk van, Évánk is legyen mielőbb.

Ujdonságok.

— Bakody Lajos, a jeles zongoraművész készülő városunkat legközelebb meglátogatni. Jelenleg Nagyváradon hangversenyez, honnan a jövő január első napjaiban rándul át körünkbe, s itt egy hangversenyt ad. Bakonyi művészi neve sokkal ismertebb semhogy ezt hosszasan hangszólyozunk kellene; a birodalom fővárosaiban: Bécsben, Pesten stb. aratott művészi diadalai eléggé ismeretesek közönségünk előtt, s így csak röviden akartuk jelezni megérkezését, mely a művelt közönségnek egy ritka műélvezetet nyújtó estét helyez kilátásba. — Innen valószínűleg Csabára is átrándul a művész.

— Csabáról dicső sorokat vettünk, Csóka Sándor ott működött szintársulatáról. Különösen Csókáné, Szabóné, Könyves és Szabó vannak kiemelve, mint a kik a f. hó 17. tartott utolsó előadásán, a „Peleskei notárius”-ban dicsőre méltóan felelt meg szerepeiknek. A tudósító felemlíti leveleiben, hogy „sajnálva válnak meg kedves színészek, kik a közönség tetszését és pártfogását nyerték meg; de remélik, hogy husvétra ismét visszatérnek Csabára.”

— Ugyancsak Csabán közelebb Fátyol Károly és fia Lajos gondokások adtak hangversenyt a kaszinó termében. A műsor közül különösen a „Havasi kürt”, „Bihari ábránd” és „Erdélyi románc” részesültek nagy tetszésben.

— A gyulai nőegylet céljaira, özv. Dubányiné asszony nagyobb mennyiségű fözelék neműeket és szappant ajándékozott.

— **Beküldetett** hozzánk a „Képes világ“ című szépirodalmi és ismeretterjesztő folyóirat 1872. évi 1-ső száma. Válogatott és tartalmas cikkek vannak benne, famatszetei pedig valóban sikerültek. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — **Beküldetett** továbbá a „Népnevelők lapja“ mutatványszáma. Célja a közlőnynek a népnevelés előmozdítása s a népnevelői műveltség fejlesztése. Megjelenik hetenkint egyszer, előfizetési ára egész évre 4 frt, félévre 2 frt, negyedévre 1 frt.

— **Tagadhatlan érdem** diszesen kiállított és gondosan szerkesztett lapokkal emelni irodalmunk hitelét; de nem kevésbé tudjuk be magunknak érdemül azt, ha az ily jeles vállalatok terjesztéséhez erőnkhez és befolyásunkhoz képest hozzá járulunk. S így bátran jelentjük ki, hogy a „Deutsch-féle könyvnyomda- és kiadó részvénytársaság“ nem lankad azon buzgalmában, minél szebbet és jobbat bocsátani az olvasó közönség kezére. A nevezett kiadó-társulatnak előtünk fekvő lap-programmjából csinos csoportozatát látjuk a „Magyarország és a Nagyvilág“, „Kákai Krónika“, „Divat“, „Borszem Jankó“, „Képes Világ“ és „Kis Lap“ másolatait kissébbített alakban, rajz és szövegmutatványokkal. Azoknak, kik még e lapokat nem ismernek e diszes prospectus teljes irányadóul szolgál azoknak tartalmára céljaira és külalakjára nézve. Meg kell még emlékeznünk a „Szeret, Nem Szeret?“ és „Repülj Madár“ című acélmetszeti jutalomképekről is, melynek művészi kivitele valóban a legszebb szoba-disz. Első a „Divat“-nak, utóbbi a „Képes Világ“-nak képezi félévcs jutalomképét.

Gazdászat, ipar és kereskedelem.

A *békésmegyei gazd. egyletnek* Gyulán f. é. dec. 11-én tartott *közgyűlése* tanulságos képét nyújtotta oly tanácskozásnak, melyben a szép számmal egybegyűlt férfiak meleg érdeklődéssel párosult higgadt megfontolással szólnak és határoznak életbevágó kérdések felett.

Egyébb apró tárgyakon kívül a gyűlésnek figyelmét kiválólag az *egyletnek reformálása* foglalkoztatta. Az e tárgyban beadott bizottsági javaslat folytán a közgyűlés elhatározá:

1. Az *igazgatóság hatáskörének tágítását* olyképen, hogy a csekélyebb jelentőségű ügyeket legjobb belátása szerint maga intézze el, s azokról a következő ülésnek csupán rövid sommás jelentést adjon be; továbbá joga legyen fontosabb ügyekben is, ha azok sürgősek — eljárni, azon közbizalom, mely polcára emelte, szabván elé az utasítást azon határra nézve, a meddig eljárása terjedhet és kötelessége lévén mindeneket utólagos jóváhagyás végett a legközelebbi ülésnek bejelenteni. Rendkívüli kiadásul 50 frtig utalványozhat. Megszűnővén e szerint azok, adminisztratív ügyekben gyakori választmányi ülések tartására, ezen túl ily ülések rendszeren évnegyedenként fognak tartatni.

2. *Társalgási összejövetelek* tartása rendeltetik el, eleinte évnegyedenként, későbbben szükség szerint gyakrabban is, minden alkalomra szabadon választott elnök alatt, mely üléseken az egylet hivatalos ügyeinek teljes kizárásával csupán a *mezőgazdaságnak közvetlen érdekei és kérdései* beszéltetnének meg. Célja lévén e társalgásnak nem csak az, hogy a jelenlévők egymás tapasztalatain okuljanak, hanem az is, hogy abból az egész megyének gazdaközönsége tanúságot merítsen, a megállapodások a megye lapjában és minden község temploma előtt rövid alakban ajánlólag közhírré fognak tétetni.

3. A *vándor-tanári intézményt* a közgyűlés felette üdvösnek és szükségesnek ismeri el ugyan, osztrván azonban a bizottság aggodalmát a felett, hogy annak költségeit az egylet pénztára aligha bírná meg, elrendeli, hogy a földmívelési minis-

terium figyelme ez intézmény fontosságára s behozatalának szükséges voltára felhivatván, felszólíttassék, hogy e célra alkalmas egyének kiképzéséről s alkalmazásukra szolgáló pénzforrás nyitására előbb gondoskodjék. Azon eshetőséggel pedig szemben, ha ez intézmény behozatalának költségei nagyjából az egylet terhére esnének és tekintettel arra, hogy megyénk területe egy vándor-tanár működésének csekélyebb tért nyújt, mint a mekkorát betölteni képes, a szomszéd csanád- és aradmegyei gazd. egyletek felszólíttatni határozatnak, hogy a ministeriumnál ez értelemben történendő felszólalásukat pártolni s egy vándor-tanárnak Arad-, Csanád- és Békésmegyék területén közös alkalmazásának költségeit egyletünkkel eshetőleg megosztva viselni szíveskedjenek.

4. A községekben lakó gazd. egyleti tagok, általuk választandó elnökökkel, *gazd. köröké alakítottak*, melyeknek ülést tartani, helyi gazd. érdekeiket ápolni, kiállításokat és jutalmazásokat rendezni és a központi egyletbe indítványokat beterjeszteni joguk leendő. Továbbá e köröket illeti a jog az egylet igazg. választmányának felét megválasztani, mi végre a számarány kivetendő létszen. Pénzforrás e körök számára akként nyitattik, hogy az egylet tagok jelen számán felül belépő új tagok részvénytíjájának fele a községi kör rendelkezésére álljon, ugy azonban, hogy a tagoknak a központi pénztárt illető díjai mindenekelőtt teljesen befolyjanak s a netaláni hátralékok minden évben a községi kör rovására iratnak. Az így begyűlt pénz felett a községi kör gazd. célra önállóan rendelkezik. A körnek elnöke egyszersmind az egyletnek azon községben megbízottja, ki az egyletnek minden ügyét a községi tagokkal közvetíti.

5. *Állatképzők* ezenül rendszeresen és magasabb díjakkal fognak megtartatni.

6. Az egylet második — 6 éves — *cyclusa* a jövő május 15-ig lejárván, aláírási iver nyomtatása és a megye területén szétoztása rendeltetik el.

7. A közgyűlés Beliczey I. eln. a. Keblovsky L., Erkel R., Ormos J. és a titkárból álló egy bizottságot küld ki, azon utasítással, hogy a közgyűlésen felmutatott Szepessy Kálmán által ismeretett „Tisza“ biztosító társulat felől véleményes jelentést terjesszen be.

8. A földmívelési ministerium felszólítására a Sarlai J. szarvasi tanár által állami segéllyel eszközlendő indigógyártás felett az egyleti felügyelet és a kiadások közvetítése elfogadtatott.

Közli Gerendáson, dec. 19. 1871.

Mokry Sámuel.

Hetivásári tudósítás.

Gyula dec. 22. Gyönyörű piac volt ötszázat meghaladó szán-, illetőleg szekérforgalommal. — Gabonafélet 210—20 fuvar hozott; a többi sok új szánat, szerszám- és tüzfát, szenet, szalmát, szénát, káposztát, hagymát, répát, petrezselymet, gyümölcsféléket, halat, meszet sat. sat. hozott.

Mindennemű gabonából erős lévén a behozatal, természetesen kisebb-nagyobb mértékben mindeniknél mutatkozott az árcsökkenés; legérezhetőbben azonban a mult heti árakhoz mérve a búzánál, hol a csökkenés 50 krtól 60—80 krig is volt egyes vételnél észlelhető, mert kevés vidéki vevő volt, s a helybeli sütőgetők az e hó folytán megindult két új gőzmalomból, kivált a nekik kezükre eső vasut mellettiben a vambuzából fedezik igen nagy részben szükségleteiket. Az árpa is 20—30 krt engedett, s 4.50—5 frtig kelt nagyon álmosan. A kukorica ára 6 ftól 7 ftig ingadozott, a minőség, vételi idő és szerencséhez képest. A zab 3.20—5.00 krig elég vigan kelt. A középszerű köles és a jő kendermag kicsiben 5 frtra tartott, de így vevője nem igen akadt. Még d. u. 1 órakor is volt elég kimaradt gabona, mit vagy visszavitték, vagy leraktak, vagy igen olcsón adtak már el, kik a pénzre rá voltak szorulva.

A sertésvásár egy pár száz darabbal gyengébb volt a mult hetinél, a kelendőség meglehető, az

árak szilárdak, itt-ott magasabbak is voltak. A Pestre dolgozó parasztkupecsekből egy pár szedett össze néhány középsúlyu darabot, melyekhez tűrhető áron juthatott.

Szarvasmarha alig 40, ló 50—60 db, igen lassu kelet s mérsékelt árak mellett.

Káposzta többé-kevésbé fagyos 16—18 szánon újra volt, egy-két vételt észleltem, a legszebbjét 3.20 kron adták százával.

A favásár roppant nagy volt, főképp új szán anynyi volt, számszerint a negyedfél százat valamivel meghaladva, hogy hetipiacon egyszerre a most élők ennyit tán soha, országos vásárban is csak jó télen láthattak. Az előző két heti s a csabai orsz. vásári magas árak, a jó fagyos ut sokat ide kecsgettettek az erdőhátiakból, de kik tömeges szánkészleteiknek ide tóditása által, — maguk alá vágták a fát, — szembeszökő olcsóbságot idézvének maguk ellenére, a gazdaközönség javára elannyira, hogy bár most is sok vevő volt, egy nagyobb darab szép szánnál 4—5—6 frt, egyebütt is 2—3 frt árkülönbség volt a mult heti magas folyó árakhoz képest, s ily alábbszállt árak mellett is, igen sok kimaradt, mit a tulajdonosok vagy leraktak ismerős házaknál, vagy falukra tovább vitték.

A tüzfáta valamivel olcsóbb lett, — a szén még inkább, ugy hogy 35—40 kr. volt egyremásra zsákja, mit már nagyon régen nem jegyeztem.

A széna, szalma ismét több érkezett, s egészen jutányos áron volt kapható.

Halat a helybeli s dobozi vizekről, egy vidéki szatócs pedig aprós hordókban a Tiszáról vasuton hoztak, csekély potykát, csukát és keszeget leginkább, kivételkép néhány 10—12 fontos csukát és harsát, mind csunyan fagyosat. Az árak 14—18—20 krig, kitűnő daraboknál 30—40 krig is voltak.

Az oláhok Belényes vidékéről hoztak 6 vagy 7 szánon és szekéren diót és almát, még pedig ez utóbbit fagymentest, egészségest. A dió tetejes vékáját 3.60—4 frtig tartották, a szép alma kis zsákját másfél vékányit 4 frtra, az igen csekélyt 3 frtra tartogatták.

A belső apró piac szokatlanul zsufolt volt, ugy hogy egész kín volt járnivaló, mintha az egész félérné nagyjából senki sem maradt volna a háznál, az ünnepre akarván mindenki venni vagy bevétetni többféle inyére valót.

Sárgarépa vékája 40 kr, a petrezselyem nagy kötése 7—8—9 kr, kis kötése 3—4 kr, — a vradizeller darabja 3—4—5 kr is volt, a jó és nagy torna dbja 20, sőt 30 kr is; méregdrága volt. A makói szép vöröshagyma közönséges koszoruja 18—20 kr, — egy itce szép kása 7—8 kr, — egy itce szép lenese 9—10 kr; közönséges 7—8 kr, aprós szemű szalontai 5—6 kr, — egy itce szép paszuly 5—6 kr, csekélyebb 4 kr, egy itce csorgatott szinmez 50—52 kr, egy itce mák 20—22 kr, egy tojás 3—4 kr, három vagy négy hetes kis malac dbja 1.20—40 krig, egy pár pulyka 2—3 frtig a nagyság és kövérséghez képest.

Sz. L.

Vasuti menetrend.

Nagy-Várad — Szeged.

Indulás	óra p.	Érkezés	óra p.
Nagy-Várad	5 5 d. u.	Szeged	11 19 éjjel
Less	5 34 "	H.-M.-Vásárhely	3 34 regg
Cséffa	5 54 "	Sámson	4 34 "
Szalonta	6 23 este	Oroszáza	5 12 "
Sarkad	7 4 "	Csorvás	5 46 "
Gyula	7 34 "	Gerendás	6 17 "
Csaba	8 1 "	Gerendás	6 39 "
Gerendás	8 40 "	Csaba	7 — "
Csorvás	8 58 "	Gyula	7 40 "
Oroszáza	9 16 "	Sarkad	8 20 "
Sámson	9 45 "	Szalonta	8 52 "
H.-M.-Vásárhely	10 5 éjjel	Cséffa	9 29 d. e.
Szeged	10 44 "	Less	10 6 "
	11 29 "	Nagy-Várad	10 28 "
	3 24 regg.		11 — "

Pest—Arad.

Pest	7 30 regg.	Gyula	3 20 d. u.
Arad	12 25 d. u.	Arad	3 42 "
Gyula	12 38 "	Pest	8 37 este.

Pest—Várad.

Pest	5 37 d. u.	Gyula	8 10 regg
		Nagy-Várad	11 — d. e.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

Hajóssy Otto.

Csász. török 400 frankos
VASUTI SORSJEGY.

Ezen törökországi összes vasutakra alapított, valamint a császári török kormány által biztosított sorsjegyek évenként 12 francot hoznak aranyban kamat fejében és azonkívül évenként hat húzásuk van 600,000, 300,000, 60,000, 40,000 franc stb. nyerőkkel aranyban vagy ezüstben adólevonás nélkül; a legkisebb nyerő, melynek ki kell jönni, 400 franc aranyban. Ezen eredeti sorsjegyek nálunk jutányosan havonkénti részletekben 10 frtjával vagy 5 frtjával kapható.

Az első részlet lefizetésével a vevő az eredeti sorsjegy egyedüli tulajdonosa és a befizetés alatt minden nyerőre játszik úgy, hogy az az ő tulajdona. Részleteink kamatszélvényekkel vannak ellátva, és a befizetés alatt pénztárunknál 12 fre aranyban kifizetetik. Az utolsó részlet befizetésével kiadjuk az eredeti sorsjegyet.

132)

Továbbá ajánljuk a m. kir. kormány által biztosított

magyar dijsorsjegyeket

évenként 4 húzással,
200,000, 150,000, 100,000, 30,900 frtnyi

adómentes nyerőkkel; nálunk havonkénti részletekben 10 frtjával vagy 6 frtjával vagy 5 frtjával kaphatók.

Huzási sorozatok ingyen küldetnek.

POLITZER ZSIGMOND és TÁRSA

bank- és váltóház, Pest, fürdő-utca 1. szám.

11 frt 50 kr. lefizetésével minden további utánfizetés nélkül egy részletjegyet adunk el

1839-diki

Rotschild-sorsjegyre

a melylyel 300,000, 229,000, 50,000, 40,000 frtnyi nyereményekre játszhatni; e sorsjegyekből még csak öt húzás leendő, melynél minden sorsjegynek ki kell jönnie.

Megrendelések pontosan esz-közöltetnek.

5-12

Vizsgáljátok s tartsátok meg a jót.

Számtalan esetben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok tanusítványai által kitüntetett gyógyszerek.

9-16

Dr. Miller mohnövény-nedve.

123

Leghathatósb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles mohnövény-nedvéért hálás köszönetemet ezenel nyilvánosan kimondani. En ezen nedvet magam és családomnál erős meghűléseknél sikerrel használtam. Bukurest oct. 8. 1870.

Bibesco N. ezredes.

Miller óvbalsama göresök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. apr. 8-áról a növényország leghasznosabb ne-meiből a legszorgalmasabban készítve, erősítő és fűtítő hatásánál fogva messzire kitünően ismerve, a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, göresös gyomorba-j, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen.

Ezenkívül leghathatósb és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek után.

Eredeti, borgonykupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 ft 50. Egy kisebb üveg 80 kr.

Beküldetett.

Önnek jeles óvbalsama következtében több éves gyomorba-jom, mely már annyira megrosszabbult, hogy semmiféle ételt nem valék képes élvezni és megemészteni, láthatólag javult úgy, hogy biztosan remélem, miszerint elveszettnek hitt egészségemet visszafogom nyerni.

Szíveskedjék ön posta fordultával még 6 üveget küldeni nekem e balsamból. Legörö-mestebb ragadok meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalsamot melegen ajánljam. Fogadja ön ezennel mélyen érzett háláját — Bukurest 1870. aug. 20.

Lekötelezettje

Karácsonyi Károly

cs. k. osztr. sóbánya igazg. s az oláhországi techn. sóbánya-kar elnöke.

B.-Csabán csak egyedül Biener Bernát ur kereskedésében kapható.

Man biete dem Glücke die Hand!

135)

100,000 Thaler

2-4

im günstigen Falle als höchsten Gewinn bietet die neueste grosse Geld-Verloosung, welche von der hohen Regierung genehmigt und garantirt ist.

Die vorteilhafte Einrichtung des neuen Planes ist derart, dass im Laufe von wenigen Monaten durch 6 Verloosungen 27,000 Gewinne zur sicheren Entscheidung kommen, darunter befinden sich Haupttreffer von eventuell Thaler 100,000, speciell aber 60,000, 40,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8,000, 6,000, 5,000, 4,000, 2,000, 1,500, 1,000, 211 mal 400, 333 mal 200, 17,100 mal 47 etc.

Die nächste erste Gewinnziehung dieser grossen von Staate garantirten Geld-Verloosung ist amtlich festgestellt und findet

schon am 25. u. 26. Januar 1872 statt und kostet hierzu

1 ganzes Original-Loos nur fl. 7.
1 halbes " " " " 3 1/2
1 viertel " " " " 1 3/4

gegen Einsendung des Betrages in Oesterr. Banknoten. Alle Aufträge werden sofort mit der grössten Sorgfalt ausgeführt und erhält Jedermann von uns die mit dem Staatswappen versehenen Original-Loose selbst in Händen.

Den Bestellungen werden die erforderlichen amtlichen Pläne gratis beigelegt und nach jeder Ziehung senden wir unseren Interessenten unaufgefordert amtliche Listen. Die Auszahlung der Gewinne erfolgt stets prompt unter Staats-Garantie und kann durch directe Zusendungen oder auf Verlangen der Interessenten durch unsere Verbindungen an allen grösseren Plätzen Oesterreichs veranlasst werden.

Unser Debit ist stets vom Glücke begünstigt und hatten wir erst vor Kurzem wiederum unter vielen anderen bedeutenden Gewinnen 3 mal die ersten Haupttreffer in 3 Ziehungen laut officieller Beweise erlangt und unseren Interessenten selbst ausbezahlt.

Voraussichtlich kann bei einem solchen auf der solidesten Basis gegründeten Unternehmen überall auf eine sehr rege Beteiligung mit Bestimmtheit gerechnet werden; man beliebe daher schon der nahen Ziehung halber alle Aufträge baldigst direct zu richten an

S. Steindecker & Comp.

Bank- und Wechsel-Geschäft in Hamburg.

A LEGUJABBI a sorsjegyeknek részletfizetés melletti megszerzése érdekében.

Az eredeti sorsjegyek csekély részletek fizetése melletti megszerzésének módja az újabb időnek egyik azon hasznos intézménye, mely általános elismerésre és legtágabb terjedésre talál, és valóban érezhető szükséget pótol, minthogy mindenkinek takarításai biztosítását és tartós szerencsésének megalapítását lehetővé teszi, a mint ezen szakmában oly gyakran előfordult. A remény és ama kellem ily csekély havi fizetések által sokat ígérő tőke birtokába jutni, éleszti a takarítási hajlamot, és az ember ily módon folytatólag sorsjegyet szerez, mit egyszerre venni egyhamar el nem tőkéli magát. Korunk törekvése mindenek javítása és tőkélyesítésére irányul; a részletsorsjegyek szakmában is ugyanazon iparkodás észrevehető, és a t. közönség már különféle számvetéseket ismer. Mi is azok számát ezenel ujjal szaporítjuk, mely az eddig létezőket előnyre nézve tetemesen túlhaladja, mivel egyrészt a sorsjegyeknek részletfizetés általi megszerzése célját elérhetővé teszi, másrészt a nyeremény valószínűségét növeszti azáltal, hogy 20 darab legjobb és legkedveltebb sorsjegyek 10 millió forintnyi főnyereményeiben és körülbelől 100 húzásaiban részesít.

Sorsjegyek megszerzésénél a legtöbb esélyeket ígérők választandók és azért is számvetésünk alapjául

magy. kir. kölcsön sorsjegyeket
1860-as állam-
és 400 frankos török

vettünk, melyek ára játéktervük és értékük miatt emelkedésre legtöbb kiltással bír. A fenti sorsjegyeket t. i. havonkénti hat forintos részletfizetés és a legjutányosb feltételek mellett eladunk, és pedig aképen, hogy a részletfizetés tartama alatt 20 különféle sorsjegyek játékát 20 részvevőnek ingyen átengedjük, kik tehát évenként 49 húzásra és körülbelől 5 milliónyi főnyereményre játszanak.

A 20 darab sersjegy a következő :

	évenként	főnyeremény
1 Hitel-sorsjegy	4 húzással	800,000
1 1864. "	5 "	1.120,000
1 1864. "	2 "	120,000
1 1/2 1839. "	1 "	46,200
1 Magyar "	4 "	700,000
1 Török "	6 "	1.350,000
1 Insbrucki "	4 "	56,000
1 Braunsch.-sorsjegy	4 "	280,000
1 Meiningi "	3 "	70,000
1 Como "	1 "	21,000
1 Rudolf "	2 "	45,000
1 Salm "	2 "	63,000
1 Clary "	2 "	68,250
1 Pálffy "	1 "	42,000
1 Genois "	1 "	52,500
1 Budai "	1 "	30,000
1 Waldstein "	1 "	21,000
1 Windischgrätz-sorsj.	1 "	21,000
1 Keglevich "	1 "	10,000
1 Stanislaw "	2 "	26,000

Minden nyeremény az ujonan megveendő sorsjegy árának levonása után a résztvevők közt egyenlő részben felosztatik. Az első részlet fizetés után minden részvevő a törvényesen kiállított és az összes sorsjegy megjelölését tartalmazó okiratot, és a szűbott részletek fizetése után ez illető eredeti sorsjegyet azonnal kikapja. Megfontolva azon körülményt, hogy a résztvevő egyike a legjobb eredeti sorsjegy megszerzésén kívül még a legkedveltebbek 20 darab nyereményeiben és havonként 3-4 húzásaiban részt vesz, vevőinket elegendően kielégítve hisszük, mivel a résztvevés csak csekély költséggel és sok előnnyel jár. Mindenki egyedül, és a többiekkel érintkezés nélkül részt vehet; a mi még több, résztvevőinknek azon jogot is átengedjük, hogy — a mi máshol nem történik — a részvevőtől minden időben elállhat, és az eredeti sorsjegyet a hátralevő részletek fizetése után azonnal átveheti. Ez oly kedvezmény, mely semmi más változlettól nem nyújtatik, mivel ezáltal az ember a részletfizetés tartamához nincsen kötve, és nem tarthat attól, hogy befizetéseit elveszti, mi minden más társasjátéknál valószínű.

Huzási jegyzéket minden húzás után ingyen és bérmentve küldünk. Ezen igen előnyös számvetést legjobban ajánljuk.

Cégek, bizományosok és ügynökök, kik részleteveink eladásával foglalkozni szándékoznak, ezt illetőleg hozzánk fordulni sziveskedjenek.

133)

MAGAZINER és STERK

váltó-üzlet Pesten, Deák Ferencz utca 7. szám alatt.

Gyulán, Dobay János könyvnyomdája. 1871.

4-6